

Velkommen til veiledningskurs med MotionEffect.

Dette kurset og den detaljerte gjennomgangen skal gi deg nok innsikt i og tryggere kunne gå i gang med utviklingen og etableringen av en ny webbløsning for din virksomhet, idé eller bedrift. Og ikke minst hvordan man kan gjøre dette så billig som mulig, eller eventuelt så dyrt som mulig.

De fleste uerfarne gjør faktisk feil første gangen, og ender opp med dyre kostnader rundt løsningen man ikke er fornøyd med. Samtidig er det alt for mange som velger løsninger og tilbud de absolutt ikke har bruk for.

Vi skal få en gjennomgang fra bunnen av på uttrykk og begreper mange har hørt om, men ikke forstår. Ikke mye teknisk, men navn og ord man vil komme borti når det blir snakk om en webbløsning, domener eller e-mail kontoer.

Innholdet er delt opp over 3 timer:

- **Første time – Innledning og begrep**
- **Andre time – Løsninger og priser**
- **Tredje time – Gjennomføring og produksjon**

Det viser seg at selv om internett og websider er nå kjent for alle, er det mye utrygghet rundt hvordan dette virker og hvordan gå frem med egne løsninger. Derfor har kurset fått følgende tittel:

Hjelp, jeg skal ha webside!...

Hva er en webside?

Det fleste vil jo synes dette er et fjollete spørsmål, og de fleste føler vel de vet hva en webside er. Men dette kommer nok an på hvordan man ser det. En side på Internet er ikke lenger bare en webside, slik som tidligere da Internet først kom i gang for fullt som et internasjonalt brukersystem.

- **Oppbygging**

Med mindre man er kjent med internett, data, systemer eller er borti likende bransjer, så har nok mange nå hørt om HTML. Det var jo dette programmeringsspråket som websider ble laget av. Grunnleggende HTML-kode som utgjør en webside, er egentlig ganske lett og enkelt. Det vil av mange egentlig ikke kalles et programmeringsspråk en gang. Men fra den gang Internet og websider ble vanlig, har det dukket opp mange nye programmeringsspråk og måter å sette sammen websider på. Her er noen av språkene og måtene og bygge en webside på i tillegg til standard HTML: PHP, ASP, .Net, JavaScript, Flash og en del variert video-formater. Det har faktisk blitt veldig avansert, og såpass utviklet på muligheter at det nå ikke lenger nødvendigvis er helt trygt å farte uhemmet rundt på verdensveven. Men stort sett er det trygt, og slik vi nå kan se en webside er mye mer spennende og innholdsrik en det var før.

Bortsett fra tekst og bilder, kan en webside nå inneholde video, skjemaer for utfylling, live-oppdatering av data og informasjon, avanserte animasjoner og interaktive måter å navigere sidene på. Web teknologien, og den kjennskapen mediahusene og webbyråene vet om muligheter og om våre vaner på Internet har gjort at websidene bygges opp på de lureste måter, ofte med automatisk tilpasset innhold ettersom f.eks. hvilket land man kommer fra.

- **Hensikt, mål og mening**

For de som ønsker en webside, er ikke kunnskap om disse programmeringsspråk og alle formater nødvendig. Men det kan være greit å kjenne til hvordan alt er satt sammen, og hvilke muligheter som finnes samt at en avansert webside kan både koste penger og kreve flere designere/programmerere for hver enkelt komponent.

Hensikten først og fremst med en ny webbløsning er enten å selge produkter, gjøre virksomheten eller selskapet kjent, gjøre tilgjengelig online skjemaer for utfylling av informasjon eller publisere video og lyd. Eller promotere dine aktiviteter. Det siste kan fort bli en blogg, og dette er mer personlige små websider hvor du selg skriver tekst og legger inn bilder for å holde verden oppdatert med hva du driver med eller gjør. Veldig mange selskaper velger å ha egne blogger for sine aktiviteter. Mye fordi blogg-begrepet er blitt populært, og fordi det skaper et mer slags personlig forhold til omverden og kunder, en bare "siste nytt". Målet må også være å gjøre siden navigeringsvennlig for publikum.

- **Eksempler på websider, advarsler og muligheter**

www.arngren.net - skrekkeeksempel i Norge, og webdesigneres latter-punkt på nettet | www.dagbladet.no, www.vg.no – typiske kaosider i mediabransjen!

<http://www.woothemes.com/category/themes/> - en samling design-maler, beregnet for Wordpress systemet. Viser typisk moderne stil på Internet, med god navigering.

www.2advanced.com – fantastisk! men avansert og dyrt. Et selskap med mange års erfaring på hva som kan gjøres med Flash animasjon og programmering.

Hva er et domene?

De fleste som har elga seg inn på internett har nok hørt om "domene". Ordet betyr jo egentlig "ett område", på internett. Samme som hjemme, det er ditt domene. Ordet kommer egentlig fra latinsk, "domnius" (Herre, eller herske). Når vi snakker om et domene i forbindelse med internett, mener vi egentlig navnet på selve websiden vi skal besøke. Når du skal sette opp en webside, må du også finne et passende domene navn. Dette bør jo helst stå i stil med hva man driver med og være litt gjennomtenkt. Henter man Jensen og er fotograf, og vil sette opp en webside for å gjøre virksomheten synlig på Internet – kunne det passe med noe helt enkelt: www.Jensen-foto.no.

I nettleseren er det ikke nødvendig å måtte skrive http://www – først. Skriv jensen-foto.no i adressefeltet, det holder. Det har heller ikke noe å si om man skriver store eller små bokstaver. Dette er det mange som lurer på, for de ønsker kanskje å bruke domene navnet som en del av firmalogoen sin. Man kan i dette tilfellet godt skrive stor J og stor F om man ønsker det.

- **Domenenavn og registrering**

Når man skal finne et domenenavn, bør det være noe som fenger og helst ikke for langt. Man vil jo at det skal bli husket lett, og at det er fort å skrive det i adressefeltet. Det er også viktig å huske at man **helst ikke vil bruke æ – ø og å**, selv om dette nå er mulig. Det blir fort kluss for brukere i andre land ☺. En webdesigner kan hjelpe deg med valg av et godt domenenavn, og når du finner et må du sjekke at dette ikke allerede er tatt. Da vil du aldri få det registrert før noen andre slutter å bruke det. Du kan gå inn på nettet å sjekke om domenenavnet du ønsker er ledig, uten at det koster noe, før du bestiller det. Sjekk hos en registrar, slik som Webhuset.no, Domeneshop.no eller gå til One.com i Danmark. (Det finnes mange)

Ordet registrar høres avansert ut, men det er bare ordet på et domenefirma som har lov til å registrere og sette opp domenenavn på internett. Slik som de som er nevnt over. Det er rett og slett der du kjøper domenenavn, det er en registrar. Et slikt firma (kryr av dem) har da fått tillatelse fra et hovedorgan i hvert land til og registerere domener. I Norge er det NORID som styrer dette. **I Norge fungerer også slik at skal man ha et .no-domene, må man ha et firma org.nr. å registrere dette på. Og det er kun tillatt med maks 20 domener på et firma.**

- **IP adresse og DNS, hva er det?**

Man kan nesten heller ikke unngå å høre ordet IP-adresse om man har hatt en pc koblet til internett. Det er nesten litt med "IP-telefon" å gjøre. Anyway, dette er en liten smule teknisk, men fortsatt ikke noe man må kunne for å sette opp eller drive en webside. Men siden det henger sammen med domene navnet, så kan det være greit å forstå hvordan det henger sammen.

Det funker slik at alle datamaskiner på Internet har sin egen IP-adresse (Internet Protocol). En unik nummer-adresse for å kunne skille alle nettverk, maskiner og datamaskiner fra hverandre. Når internett vokste, ble det laget litt system på dette, så forskjellige IP-adresser tilhører forskjellige land, eller nettverk. Det er jo greit å vite at alle servere og datamaskiner har egne adresser. F.eks. IP 81.93.163.115 er adressen til datamaskinen som websidene til Dagbladet ligger. Men det er jo tungvindt å huske millioner av sånne adresser, så da er det bedre å skrive www.dagbladet.no. Men! Da trenger vi en DNS. (Domain Name System) Det er rett og slett bare en datamaskin, mange av dem – rundt i verden, som holder styr på hvilken IP-adresse alle domenenavnene skal gå til. Så, i DNS serverne, som oppdateres hvert døgn over hele verden, står det altså slik: www.dagbladet.no > IP:81.93.163.115.

Så når man skal registrere ett nytt domenenavn, blir det altså registrert i DNS med hvilken IP-adresse nettleseren skal gå til, hvor webside-filene dine ligger.

Hva er webhotell

Webhotell er jo et noe teit norsk ord. Men siden det eksisterer må vi jo nevne det. Webserver er det riktige ordet, engelsk egentlig. Det er rett og slett bare en datamaskin med litt avsatt plass til dine filer som utgjør din webside. Nå har jo internett eksistert noen år, og mengden websider øker vanvittig hver dag. Så disse webserver datamaskinene er nok ikke en søt liten PC lenger, men gigantiske computere med flere hundre harddisker montert.

Et webhotell, eller en webserver er noe du må ha når man skal ha en webside. Man må jo ha en plass å legge ut webfilene på internett. Over hele verden, og i Norge finnes det mange slike selskap som tilbyr serverplass. Vi kaller dem som regel bare domeneleverandører, fordi som regel så tilbyr slike selskap både å registrere domenenavn for deg inkludert litt serverplass til webfilene samtidig. Og skal man ha en webside, må man altså registrere domenenavnet man har funnet hos et slikt selskap, og samtidig si ja til en passende pakke for webhotell. (serverplass)

Så, egentlig sitter vi nå igjen med kun to begrep som er noe å tenke på. [Domenenavn og serverplass](#).

For man kan fint registrere et domenenavn hos en domeneleverandør, uten å be om serverplass. Da har du ingen plass å legge webfilene, men du har i allefall sikret deg selve domenenavnet. Prøver man da å skrive ditt registrerte domenenavn i nettleseren, så vil man som regel bare komme til domeneleverandører man registrerte seg hos.

På samme måte kan man også fint betale for serverplass, en lagringsplass for filer – uten å kjøpe et domenenavn. Da vil man kun få tilsendt brukernavn og passord for å kunne logge på å laste opp filer på en server, og ikke noe mer.

Man kan også fint registrere et domenenavn, f. eks hos Webhuset.no i Norge, også vil man kanskje heller kjøpe serverplass hos Domeneshop.no. Da vil Webhuset peke domenenavnet ditt til serverplassen hos Domeneshop hvor websidene dine ligger. Men, som regel kjøper man ferdig domene- og serverplass pakker hos en leverandør. Men prisene kan variere veldig her, og mange betaler alt for mye for noe de ikke trenger! Man kan også fint registrere domenenavn og få lagringsplass hos en domeneleverandør i Danmark, eller USA.

[One.com i Danmark](#) kan anbefales for en enkel normal webbløsning.

E-mail adresser

De fleste brukere av en datamaskin, PC eller Mac – har mest sannsynlig fått seg en e-mail adresse. Eller så kommer de til å gjøre det i allefall. Det er bortimot blitt en nødvendighet å ha en mailadresse, mye i forbindelse med det offentlige og tjenester på internett. Det er en gratis, fleksibel og mobil løsning på kommunikasjon. Vi skal se litt på forskjellige typer mailadresser og hvor man kan få en.

- **Mail tilhørende domene**

For deg som driver en virksomhet, eller har et domene med en webløsning på, så er dette den mail løsning man bør velge. Når du har registrert et domene, selv om man ikke har lagt ut noen websider, får du automatisk tilgang til å lage dine egne e-mail adresser. Visst vi tenker på Jensen som er fotograf igjen, og domene Jensen-foto.no er registrert, vil du få tilsendt brukernavn og passord til et kontrollpanel der du registrerte domene, f.eks. hos Webhuset. Da kan du sette opp dine egne mailadresser slik du vil ha det. Kanskje post@jensen-foto.no ville være bra.

Det finnes uendelig mange leverandører av domener og webhotell, så prisene og hva du får inkludert i pakkene er veldig varierende. Selv om du ønsker å få etablert din egen webside online, er ikke dette nødvendigvis noe du må sette deg inn. Din webdesigner vil kunne svare for deg på hva du trenger. Men det kan være viktig å vite at en pakke på ett domene, med serverplass, e-mailadresser, database og slikt som fort kan koste mellom 1000-3000,- kr. i året –vil du kunne få for 300-400,- i året!

- **Gratis e-mail**

Det finnes uttallige gratis løsninger på å få seg en mailkonto. Men det er ganske stor forskjell på kvalitet og sikkerhet. Hotmail er vel en av de største og mest kjente, og er faktisk blitt ganske bra. Her ser det bra ut når man logger inn på nettet for å sjekke mail, og man har inkludert sikkerhet som virus og spam beskyttelse. Her er noen gratisløsninger på e-mail kontoer:

- Hotmail.com – Microsoft løsning. Pent og ryddig, og er integrert med MSN
- Gmail.com – Google sin mail tjeneste. Også veldig bra, veldig populært og med god sikkerhet.
- Yahoo.com – Yahoo søkemotoren sin mailtjeneste.
- Webhuset.no – Norsk domeneleverandør med eget tilbud på e-mail kontoer. Man kan velge mellom mange forskjellige domener i mail-adressen.

- **E-mail alias**

Vi nevner dette begrepet, fordi det kan være nyttig i forhold til deg som skal ha et domene og sette opp mailkontoer. Ett e-mail alias er egentlig ingen ren mailkonto, mailen går ikke til en egen innboks. Et mail-alias er bare en tom adresse som blir videresendt til en ordentlig mailkonto med innboks. F.eks. kan en e-mail som "bestilling@jensen-foto.no" settes opp. Men alle e-mailer som går til denne adressen må videresendes til minst én mailkonto, eller fler.

- **Spam og virus beskyttelse**

Spam og virusbeskyttelse er alltid inkludert i de fleste mailtjenster. Har du eget mailprogram på pc'en, må du har virusprogram installert!

Forskjellige løsninger

- **Ren HTML design, krever webdesigners oppfølging ved endringer**

Den gangen Internet og websider dukket opp, var websider stort sett bygget opp av ordinær HTML koder. Slik er det ikke nå, og inni bland HTML koden ligger mye annen type kode og funksjoner som utgjør websidene. Men kan fint få en webdesigner til å sette opp en enkel og billig webside i kun HTML, men man vil ikke få noe annet en bilder og tekst å se på. Ingen video, ingen Flash-animasjon og ingen skjemaer for utfylling. Skal du senere ha disse websidene oppdatert, må du igjen kontakte din webdesigner, og dette kan bli dyrt i lengden.

- **Leverandører og priser**

Mange, om ikke de fleste websider er nå bygget opp rundt et CMS- system. Altså et publiseringssystem hvor man logger inn og kan oppdatere websidene selv. Disse systemene gir mye mer muligheter for innhold og funksjonalitet på dine websider. Og det er egentlig ikke noe tvil om at det er dette man vil gå for. Det som er viktig å vite for uerfarne er at mange av de største og mest brukte av **disse publiseringssystemer er gratis!** De kalles for OpenSource systemer. Alle kan kopiere, forandre og tilpasse disse systemer som de vil. Her er noen av de mest kjente som brukes over alt i verden:

- [Wordpress](#) – egentlig startet dette som en lite system for å drive sin egen blogg. Men det har blitt stort og veldig bra.
- [Joomla](#) – et stort avansert system som mange store websider i verden kjører på.
- [Drupal](#) – også et av de mer kjente publiseringssystem som er gratis.

Alle disse systemene er veldig praktiske, og greie å styre selv. Men man vil nok likevel trenge en webdesigner, eller i allefall hjelp til å sette opp systemet på en server med database, og all tilpassing og re-design for din bedrift. |

- **Designbyråers egne systemer**

Kontakter man en webdesign byrå, er det faktisk mange av dem som har utviklet sine egne CMS systemer. Dette kan være bra, men som regel vil det bli mye dyrere, og de tar faste priser pr. mnd. så lenge du bruker deres publiseringssystem. Dette gjør at du binder deg til ett byrå over lang tid, noe som kan gjøre at det blir veldig dyrt over lang tid. Med mindre du skal ha en veldig stor og kompleks webbløsning som krever et mer avansert system som trenger oppfølging, så er dette absolutt ikke noe å velge.

Leverandører og priser

- **Leverandør på webdesign/produksjon**

Det finnes uttallige leverandører på webdesign og produksjoner av websider og tilhørende innhold. Det er mye bra å finne, men samtidig finnes det fantastisk mye elendig gjennomført arbeid på nettet. Det eksisterer vanvittig mange sørgelig websider som kunne trengt førstehjelp fra en designer, eller i allefall en rådgiver. Ikke bare på utseende, men måten å finne frem til innholdet på, navigering.

Priser på webdesign varierer jo voldsomt. Dette kommer først og fremst an på hvor omfattende webløsning man skal ha, og deretter hvem som skal gjøre jobben. Men kan få en enkel webside med tekst, bilder og kontaktskjema for noen få tusenlapper, og man kan få store komplekse løsninger til flere hundre tusen som inkluderer flere databaser, komplekse Flash-komponenter og avanserte videoløsninger. Det er viktig å merke seg et en flott webløsning **fort kan koste 100.000,- hos en leverandør, men kanskje 30.000,- hos en annen, og du ville vært like fornøyd.**

Mange **domeneleverandører** eller hostingselskap (de som tilbyr webhotell/serverplass), har ofte tilbud om å kunne sette opp en webside for deg. Dette kan ofte bli dyrt, og mange ganger ikke helt bra. Litt fordi det er egentlig ikke det de driver mest med, men har det som er tilbud, og leier da inn en designer for dette.

Et eget **webdesignbyrå** er et bedre valg, men også kostbart i forhold til at man faktisk kan få like bra, eller en bedre webløsning hos f.eks. en Freelancer. Fordelene med et byrå er kapasiteten de har og stabiliteten som et etablert firma. Og de kan ha flere etablert designere og programmere for hver enkelt del av webløsningen du skal ha, slik som Flash animasjon, database og videotilbud ved større webprosjekter. Det anbefales å sjekke litt hva hvert enkelt webbyrå har gjort, å se litt på websider de har laget. Sjekk også rundt om noen har gode erfaringer med selskapet. Man vet om flere som har vært misfornøyd med etablerte webselskap. Og prisene kan ofte bli høye fordi de er det de må ta for å kunne drive stort.

Det finnes mange dyktige **freelancere** som jobber med webdesign. Den største fordelene er vel at man kan få en minst like godt webside til en mye billigere pris, fordi en freelancer ikke har de store utgiftene som et sort webselskap har. Man vil også få et per personlig forhold og oppfølging under prosjektet, og man ønsker da kanskje etter hvert å knytte et fast samarbeid med en freelancer for oppfølginger og videreutvikling senere. Mange freelancere er flinke fordi de er veldig dedikert til jobben, og er ofte selvlærte nerder som vet hva de driver med.

- **Domeneleverandører (registrarer/hostingselskap)**

Her er det også stor forskjell i prisene. Men som regel så vil et selskap slik som One.com i Danmark som tilbyr domenenavn med serverplass som en pakke for 320,- kr. året være kjempebra for din webløsning. Selv har vi brukt denne leverandøren for mange webprosjekter. Hva du får i denne pakken kan du også få hos webhuset i Norge for nærmere 2000,- kr. i året. Man må merke seg at prisene for domene og serverplass er som regel en pris pr. mnd, men man blir alltid fakturert for ett år av gangen. Det er også viktig å huske at fornyingen av et domene/webhotell blir automatisk fornyet hvert år, med mindre du sier opp innen avtalen. Det er også veldig vanlig at man betaler en liten pris for selve registreringen første gangen i tillegg til prisen for domene og serverplass. Nesten år igjen betaler man da bare for selve tjenesten, domene og serverplass. Her er noen leverandører:

[One.com](#), billig og bra, har alt som trengs. [Gigahost.dk](#), billige og med raske linjer, har alt som trengs. [Webhuset.no](#), bra selskap med lang erfaring. Mye dyrere. [Domeneshop.no](#), godt selskap med lang erfaring og gode løsninger. Men fortsatt dyrt i forhold til hva man egentlig kan få samme løsning for.

Annonserings- og listetjenester

- **Listetjenester (indexsider)**

Vi ser dette som noe av det viktigste man informerer om for nyetablerere eller de som ønsker å bli synlig på internett. Alt for mange prosjekter man er borti har kunden allerede rotet seg bort i tjenester slik som GuleSider, Nettkatalogen, Finnfirma og liknende selskap. Og de fleste som har eller skal registrere firma i Brønnøysund har fått, eller VIL FÅ telefon fra selgere som skal tilby plasseringer og annonser som skal gi fantastiske resultater. Vår anbefaling, **ikke si ja til en eneste tjeneste fra disse selskapene**.

Det viktigste å vite om slike selskap er den ekstreme prisingen på disse tjenestene i forhold til hva du vil få. Selgerne ringer gjerne og sier, "God dag, dette er fra TV2". Dette høres jo kult ut, helt til du får en faktura på 6000,- kr. i året for noe som egentlig ikke har noe med TV2 å gjøre. Men det er mulig at TV2 eier websidene du skal listes opp på. Søk på Google om selskapet Finnfirma.no å se et eksempel på spetakkel man kan bestille over telefon. (Søk: "finnfirma klage")

Får man en slik telefon fra en selger, kan vi her anbefale en rekke ord og uttrykk du fritt kan bruke: "ikke snakk om", "Ryk og reis", "...forbrukerrådet", "dere lukter mugg", "har absolutt ikke bruk for dere", "visst jeg får det gratis", "...dette er en automatisk telefonsvarer...", "er du stolt av jobben din", "din mor er en pølse!"...

Disse selgerne er ofte unge hotshot'er som gnur på for å selge deg inn på ett eller annet, ofte ved og kraftig redusere prisene og/eller gi deg noe ekstra. Utrykk som ofte blir brukt er "vi er integrert med Google søkemotoren". Dette er jo flott, da har du i allefall ikke bruk for dem, **Google finner dine websider uansett**.

Fordelen, om det er noen –med slike selskap er at du kommer med i en litt mer avansert opplisting på deres index-sider. Man betaler da for tilgang til å kunne legge inn logo og litt mer informasjon. Men, som regel så vil alle disse selskapene inkludere norske bedrifter og selskap i sine opplister uansett. Det er viktig å huske.

Målet med denne typen opplisting og registrering i alle søkemotorer og liste tjenester er jo først og fremst å få publikum og kunder til å finne akkurat dine websider. Det bringer oss til neste punkt.

- **Webside optimalisering**

Dette er et uttrykk som har å gjøre med og fin-tune websidene sine slik at søkemotorene finner dem og putter dem høyt på listen over søkeresultater. På engelsk er dette forkortet SEO. Dette står for **Search Engine Optimization**. Dette er veldig viktig, og mye viktigere en å få websidene sine med på en listetjeneste. Faktisk finnes det egne selskap som jobber kun med å få kunders websider til å bli søkbare med godt resultat. Det er mange momenter som er viktig her, og er egentlig en jobb for webdesigner. Men også viktig for deg som skriver tekst til websidene, at du bruker riktig ordvalg for det du driver med.

En annen viktig og effektiv mulighet er å **få linken til din webside oppført hos andre** websider, slik at flere finner din side gjennom andre. Det kan være bedrifter eller bekjente. Søkemotorene ser dette som en aktiv og seriøs webside, og vil flytte deg lenger opp i søkemotorenes resultat.

Tredje time | Gjennomføring og produksjon

Forarbeid

Vi nevner her litt om forarbeid ved planlegging av en ny webløsning. For det er gjennomført mange webprosjekter hvor kunden egentlig bare har en ting klart: At de skal ha en webside. Men hva som skal være innhold, hvordan den skal se ut og åssen den skal fungere har de tenkt lite på. Derfor er det en fordel at man har litt idèer og ser for seg en del ting.

- **Ha klare tanker om virksomheten/innholdet**

Det viktigste er å ha klart for seg hva men driver med, og hvorfor man skal ha en webløsning online. Det blir fort mange timer ekstra å bruke en webdesigner som rådgiver og veileder, selv om man har full mulighet til dette også. Og mange trenger det selvfølgelig. Men det er kun du som driver din virksomhet, selskap eller idé som vet hva noe om det går ut på. Deretter kan en designer hjelpe deg med utseende og med hva som er mulig å gjøre.

- **Utseende/design og funksjoner**

Måten websidene dine ser ut på har mer eller mindre alt å gjøre med første inntrykket den besøkende får. Og for noen år siden hadde webdesignere en 10-sekunders regel å forholde seg til i følge statistikken. Om ikke innhold eller utseende fenget brukeren av en webside innen 10 sekunder, så gikk de videre til en annen side. Nå sitter vi med mye raskere internett, så denne tiden er antakelig enda kortere nå.

Selve designet på en webside kan se veldig pent ut uten avanserte systemer eller programmeringsspråk. Men som regel vil i allefall ha et system man kan oppdatere selv, og da trenger man et CMS system for dette. Med funksjoner mener man alt som ikke har med utseende å gjøre. Altså om websidene skal ha fotogalleri, skjemaer for utfylling, webshop, mulighet for opplasting av filer, kanskje et forum. Dette er noen av funksjonene som er mer og mer vanlig som en del av innholdet på en webside, og gjør den mye mer nyttig.

Spesielt dette siste som har med utvidede funksjoner å gjøre er noe som kan være greit å tenke gjennom, og eventuelt rådføre seg med en webdesigner på hva som er mulig før man går i gang.

Kontakte webdesigner/byrå

En webdesign byrå eller en freelancer vil fort kunne gi deg svar på hva som er mulig og hva som er mindre sannsynlig å gjøre med din nye webbløsning etter det forarbeidet du har gjort på forrige side. Deretter vil prisen også komme tydeligere frem. Du har full mulighet selvfølgelig å sette en prisgrense på kostnadene for din nye webbløsning. Og slik kan du forhindre at du ender opp med overraskelser. Da er det viktig å få dette med på kontrakten eller prosjektavtalen før arbeidet går i gang.

Vi skal her repetere og se litt fort over de forskjellige plasser å få arbeid gjort på:

- **Webdesignbyråer.**

Dette er jo dedikerte designbyråer inn webteknologi, og som regel kan de det de driver med. I allefall de med erfaring og en god portefølje. Men prisene og kvaliteten på selve webbløsningen og selve kundeforholdet kan variere veldig. Og vi vet om selskap som er anerkjent som mange ikke nødvendigvis er fornøyde med. Byråene kan og er som regel dyrere, nettopp fordi de er etablerte selskaper. De kan tilby registrering av domenenavn og hosting, og dette kan jo være en grei pakkløsning, alt på en plass. Ulempen ofte er at de legger til rette for at de må kontaktes igjen, ved oppdateringer eller ved support og bruk av deres egne CMS systemer. Fordelen med byråene er at de er etablerte og da som regel stabile.

- **Freelancere**

Det finnes mange dyktige freelancere, og som nevnt tidligere kan man få et like godt, og ofte mye bedre resultat med en freelancer som gjør jobben og følger deg opp, med en mindre pris. Sjekk opp hva denne personen har gjort før, å se på porteføljen hans. Hver også nøye med en prosjektavtale før arbeidet settes i gang. En annen ting ved avslutning av et prosjekt er å be om backup av prosjektfilene for jobben, i tilfellet samarbeidet skulle ta slutt. En annen vanlig ting for et freelancer er å fakturere kundene sine med f.eks. 50 % av prisen på forhånd.

- **Kompiselskap**

Vi kaller noen selskap for dette, for ofte så er det egentlig andre ting de jobber med. Kanskje grafisk eller trykkbaserte tjenester, men tilbyr webdesign som en del av pakken sin. Disse selskapene kan gjøre en god jobb, men kan ofte slå ut med dårlig resultat og en overpriset faktura. Sjekk for gode referanser før man lar disse selskapene gjøre jobben.